НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра прикладної біології, розведення та генетики тварин

"**ЗАТВЕРДЖУЮ**"
Декан факультету тваринництва
та водних біоресурсів
_____ Руслан КОНОНЕНКО
"____"_____2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРОЛІВНИЦТВО: ВІД ХОБІ ДО БІЗНЕСУ

Галузь знань	H «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»
Спеціальність	H2 «Тваринництво»
Освітня програма	Загальноуніверситетська дисципліна за вибором студента
Факультет	Тваринництва та водних біоресурсів
Розробник:	Якубець Тарас Васильович доцент кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин, доктор філософії, доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Кролівництво: від хобі до бізнесу» спрямована на формування системних знань і практичних компетентностей, необхідних для раціональної організації, управління та розвитку кролеферм різного масштабу. Зміст дисципліни охоплює біологічні особливості кролів і напрями їх продуктивності, генетичні ресурси та вибір порід, годівлю тварин різних статево-вікових груп, системи утримання й технології виробництва. Окрему увагу приділено селекції та підбору, організації відтворення стада, плануванню парувань і окролів, профілактиці захворювань та ветеринарному забезпеченню господарства. Розглядаються також питання маркетингу продукції кролівництва й оцінювання економічної ефективності виробництва. Практична складова передбачає оцінювання екстер'єру та продуктивності кролів, порівняння порід, розрахунок потреби в кормах, проєктування приміщень і систем утримання, планування племінної роботи та відтворення, аналіз економічних показників і профілактичних заходів. За результатами навчання здобувачі зможуть комплексно оцінювати основні виробничі процеси кролеферми та підготувати власний бізнес-проєкт з розведення кролів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	*Магістр*	
Спеціальність	*загальноуніверситетська вибіркова дисципліна*	
Освітня програма		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	*залік*	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	**заочна**
Курс (рік підготовки)	1 рік підготовки	1 рік підготовки
Семестр	2	2
Лекційні заняття	*15 год.*	*6 год.*
Практичні, семінарські заняття	*15 год.*	*6 год.*
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	*60 год.*	*78 год.*
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	*2 год.*	

1. **Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни**

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо біологічних особливостей кролів, їх породного складу, годівлі, утримання, селекції та відтворення, а також технологічних, ветеринарно-санітарних, організаційних і економічних засад ведення кролівництва. Набуті знання та навички спрямовані на забезпечення ефективного виробництва продукції кролівництва, раціональне використання ресурсів, профілактику захворювань тварин, оцінювання економічної ефективності господарської діяльності та розроблення бізнес-проєктів зі створення й розвитку кролеферм різного масштабу.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни
за їх наявності.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері технології виробництва і переробки продукції тваринництва.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації, отриманої з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Здатність розробляти, організовувати та здійснювати заходи з підвищення продуктивності тварин, контролю безпечності та якості продуктів їх переробки й ефективності її виробництва.

СК 3. Здатність організовувати та контролювати виконання заходів спрямованих на покращення селекційно-племінної роботи у тваринництві.

СК 4. Здатність моделювати та проєктувати технологічні процеси виробництва і переробки продукції тваринного походження.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2 Розробляти, впроваджувати й модернізувати ефективні технології і процеси у сфері виробництва і переробки продукції тваринництва.

ПРН6 Будувати та досліджувати моделі технологічних процесів виробництва і переробки продуктів тваринництва, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності.

ПРН7 Здійснювати управління складною діяльністю у сфері виробництва і переробки продуктів тваринництва, визначати цілі та завдання, планувати і розподіляти роботи, управляти ресурсами.

2. **Програма та структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	тижні	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
			л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
Модуль 1. Біологічні та технологічні основи кролівництва											
Тема 1. Біологічні особливості кролів. Напрями продуктивності кролів.	1	12	2	2		8		1			10
Тема 2. Генетичні ресурси кролів.	2-3	10	2	2		6		1	1		10
Тема 3. Селекція і підбір у кролівництві.	4-5	12	2	2		10		1	1		9
Тема 4. Особливості відтворення кролів і планування виробництва.	6-7	10	2	2		6			1		10
Разом за модулем 1	46		8	8		30		3	3		39
Модуль 2. Організація, ветеринарне забезпечення та економічна ефективність кролівництва											
Тема 5. Годівля кролів різних статево-вікових груп.	8-9	12	2	2		8		1	1		9
Тема 6. Системи утримання кролів та технологія виробництва	10-11	12	2	2		8			1		10
Тема 7. Профілактика захворювань та ветеринарне забезпечення кролівництва.	12-13	10	2	2		6		1	1		10
Тема 8. Управління кролефермою і маркетинг продукції кролівництва.	14-15	10	1	1		8		1			9
Разом за модулем 2	44		7	7		30		3	3		39
Усього годин	90		15	15		60		6	6		78

3. **Теми лекцій**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Біологічні особливості кролів. Напрями продуктивності кролів	2
2	Генетичні ресурси кролів. Вибір оптимальної породи для господарства	2
3	Селекція і підбір у кролівництв	2
4	Особливості відтворення кролів і планування виробництва	2
5	Годівля кролів різних статево-вікових груп	2
6	Системи утримання кролів	2
7	Профілактика захворювань кролів	2
8	Управління кролефермою і маркетинг продукції кролівництва	1

4. **Теми практичних занять**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оцінка функціонального екстер'єру та продуктивності кролів	2
2	Вивчення особливостей кролів різних порід	2
3	Складання планів підбору кролів у стаді. Оцінка племінної цінності кролів	2
4	Розробка планів парувань і окролів. Штучне осіменіння в кролівництві	2
5	Складання оптимальних раціонів для кролів. Розрахунок потреби в кормах для господарства	2
6	Проєктування приміщень та систем для утримання кролів	2
7	Техніка вакцинації та профілактики хвороб кролів	2
8	Розроблення, економічне обґрунтування та презентація бізнес-проєкту кролеферми	1

5. **Теми самостійної роботи**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Порівняльна характеристика порід кролів та обґрунтування вибору для господарства	15
2	Технології годівлі й утримання кролів та забезпечення їхнього добробуту	15
3	Планування виробничого циклу кролеферми: відтворення стада, вирощування молодняку та ветеринарно-санітарне забезпечення	15
4	Бізнес-план кролеферми: розрахунок витрат, оцінювання рентабельності та визначення каналів реалізації продукції	15

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист бізнес-проєкту;
- захист розрахункових робіт;
- залік.

7. **Методи навчання** ***(вибрати необхідне чи доповнити):***

- кейс-метод;
- практико-орієнтоване навчання;
- проєктне навчання;
- перевернутий клас;
- навчальні дискусії та дебати;
- командна робота;
- гейміфікація.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. **Біологічні та технологічні основи кролівництва**		
Практична робота 1. Оцінка функціонального екстер'єру та продуктивності кролів	ПРН 2, 6, 7. Після опрацювання тем здобувач повинен: оцінювати функціональний екстер'єр та продуктивні якості кролів; визначати породні особливості та обґрунтовувати вибір породи для господарства; складати плани підбору тварин у стаді та оцінювати їхню племінну цінність; розробляти плани парувань і окролів з урахуванням біологічних особливостей кролів; володіти основними методами штучного осіменіння кролів; обґрунтовувати селекційні рішення щодо підвищення продуктивності та племінних якостей кролів.	**12**
Практична робота 2. Вивчення особливостей кролів різних порід		**12**
Практична робота 3. Складання планів підбору кролів у стаді. Оцінка племінної цінності кролів		**12**
Практична робота 4. Розробка планів парувань і окролів. Штучне осіменіння в кролівництві		**14**
Самостійна робота 1. Порівняльна характеристика порід кролів та обґрунтування вибору для господарства		**20**
Модульна контрольна робота 1		**30**
Всього за модулем 1		**100**
Модуль 2. **Організація, ветеринарне забезпечення та економічна ефективність кролівництва**		
Практична робота 5. Складання оптимальних раціонів для кролів. Розрахунок потреби в кормах для господарства	ПРН 2, 6, 7. Після опрацювання тем здобувач повинен: Складати збалансовані раціони для кролів різних статево-вікових груп та розраховувати потребу господарства в кормах; проєктувати приміщення і системи утримання кролів з урахуванням технологічних та санітарно-гігієнічних вимог; застосовувати основні методи вакцинації та профілактики захворювань кролів; розробляти бізнес-проєкти кролеферм, розраховувати виробничі витрати, оцінювати економічну ефективність і рентабельність виробництва та обґрунтовувати канали реалізації продукції.	**15**
Практична робота 6. Проєктування приміщень та систем для утримання кролів		**15**
Практична робота 7. Техніка вакцинації та профілактики хвороб кролів		**10**
Практична робота 8. Розроблення, економічне обґрунтування та презентація бізнес-проєкту кролеферми		**10**
Самостійна робота 2. Бізнес-план кролеферми: розрахунок витрат, оцінювання рентабельності та визначення каналів реалізації продукції		**20**
Модульна контрольна робота 2		**30**
Всього за модулем 2		**100**
Навчальна робота	**(М1 + М2)/2*0,7 ≤ 70**	
Залік	**30**	
Всього за курс	**(Навчальна робота + залік) ≤ 100**	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Проєкти, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. **Навчально-методичне забезпечення:**

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=6432);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Бащенко, М.І., Лучин, І.С., Бойко, О.В., Дармограй, Л.М., Гончар, О.Ф., & Гавриш, О.М. (2019). *Проектування інтенсивного виробництва кролятини в Україні*. Черкаська дослідна станція біоресурсів НААН.
2. Бащенко, М., Гончар, О., & Шевченко, Є. (2017). *Кролівництво* (2-ге вид.). ЧКПП.
3. Бойко, О.В., Уманець, Р.М., Гончар, О.Ф., Зламанюк, Л.М., & Уманець, Д.П. (2024). *Технологія виробництва продукції кролівництва та звірівництва*. НУБіП України; Черкаська дослідна станція біоресурсів НААН.
4. Коцюбенко, Г.А. (2013). *Науково-практичні методи підвищення продуктивності кролів*. МНАУ.
5. Пабат, В.О., та ін. (2018). *Кролівництво з основами генетики та розведення*. Ліра-К.
6. Рубан С. Ю., В. О. Даншин. Сучасні методи селекції у тваринництві. *Національний університет біоресурсів і природокористування України*. Київ, 2019, 436с.
7. Рубан, С. Ю., Даншин, В. О., Литвиненко, Т. В., & Сидоренко, О. В. (2023). *Генетичні ресурси у тваринництві: навчальний посібник*. ЦП «Компринт».

8. *World Rabbit Science*. (n.d.). Universitat Politècnica de València. upv.es
9. de Blas, C., & Wiseman, J. (Eds.). (2020). *Nutrition of the rabbit*. CABI. doi.org
10. Food and Agriculture Organization of the United Nations. (1997). *The Rabbit: husbandry, health, and production*.
11. Lukefahr, S. D., McNitt, J. I., Cheeke, P. R., & Patton, N. M. (2022). *Rabbit Production* (10th ed.). CABI.